

Lenvirág Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

2023

Cím: 2094 Nagykovácsi, Kaszáló utca 12-14.

E-mail cím: lenviragbolcsode@nagykovacs.hu

Intézményvezető: István Ágnes

Intézményvezető helyettes: Havasi Ferencné

Telefonszám: 06-30-190-93-14

Weboldal: nagykovacsibolcsode.hu

Nyitvatartási ideje: 07.00-17.00.

Férőhelyek száma: 52 fő

Intézmény ellátási területe: Nagykovácsi és Remeteszőlős

Fenntartó neve: Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata

Tartalom

I.	AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ FŐBB TÖRVÉNYI ÉS EGYÉB SZABÁLYOZÁSOK	3
II.	AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI	5
III.	BEMUTATKOZUNK.....	6
IV.	ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	11
V.	AZ INTÉZMÉNY MINŐSÉGPOLITIKÁJA, HITVALLÁSA.....	14
VI.	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK	15
VII.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS CÉLJA:.....	16
VIII.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FELADATA	17
IX.	BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK-GONDOZÁSUNK ALAPELVEI.....	19
X.	A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	22
XI.	A BÖLCSŐDE KAPCSOLATAI MÁS INTÉZMÉNYEKKEL	26
XII.	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI	26
XIII.	AZ IGÉNYLŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI	31
XIV.	A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE.....	32
XV.	GYERMEKVÉDELEM	33
XVI.	ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK	34
XVII.	DOKUMENTÁCIÓ	36
XVIII.	ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS (a vezető részéről)	38
XIX.	TÁJÉKOZTATÁS MÓDJA	40
XX.	SZAKDOLGOZÓK TOVÁBBKÉPZÉSE	41
XXI.	MELLÉKLETEK	41
XXII.	ZÁRSZÓ	42

I. AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ FŐBB TÖRVÉNYI ÉS EGYÉB SZABÁLYOZÁSOK

- az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata;
- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól;
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról;
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról;
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról;
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről;
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról;
- 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet- a közalkalmazottak jogállásáról az 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról;
- a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről;
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról;
- 369/2013. (X.24.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről;
- 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről;
- 8/2000. (VIII.4.) SZCsM rendlet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról;
- 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról;
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről;
- 368/2011 (XII.31.) Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról;

- helyi önkormányzati rendeletek 3/2023. (III.27.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és térítési díjairól szóló 8/2015. (IV.23.) önkormányzati rendelet módosítása, 12/2023.(VII.07.) gyermekintézményekben fizetendő étkezési térítési díjakról;
- a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja;
- Országos Bölcsődei Alapprogram, szakmai módszertani levelek
- a pszichológiai és a pedagógiai kutatások eredményei;

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését-gondozását biztosító intézmény.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak a feladata a gyermekek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének és családban történő nevelésének az elősegítése.

Mindezek figyelembevételével határoztuk meg a bölcsődénkben folyó gondozó-nevelő munka szakmai alapelveit, melyek érvényesek a speciális ellátásokra és a szolgáltatásokra is, a sajátosságaiknak megfelelő kiegészítésekkel.

Bölcsődénk saját nevelési-gondozási program szerint dolgozik, amit a „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” figyelembevételével dolgozott ki. Ez az egymásra épülés biztosítja egyrészt az általános követelmények teljesítését, másrészt pedig az egyes intézmények szakmai önállóságát, a családok és a fenntartók elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez igazodást.

„A nevelés egyet jelent azzal,
 hogy segítünk a gyermeknek
 valóra váltani lehetőségeit.”

(Eric Fromm)

II. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

Bölcsődénk a Budai Tájvédelmi Körzet közepén, tiszta levegőjű hegyek és erdők ölelésében kap helyet. Nagykovácsi és környékének természeti és közösségi értékei egyedülállóak. Különösen kiemelendő a csak itt élő pilisi len, melyről intézményünk nevét is választottuk.

Bölcsődénk a község újonnan beépült részén, egy „Gyermekfalu”-nak kialakítandó terület egyik új építésű részegysége óvodával, védőnői szolgálattal. Az új óvoda már felépült, a meglévő két tagóvodával együtt 13 csoportban több, mint 300 gyermeket lát el. A bölcsőde 2014-2015-ben épült meg az „ÚJ BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYLÉTESÍTÉS” című projekt keretében, amelyet a „Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése - KMOP-4.5.2-11” sikeres pályázat tett lehetővé.

A „Gyermekfalu” létrehozásával a községünkben évente egyre magasabb számú születés arány ellátásának feltételei valósulnak meg. Községünkben kiemelkedően magas az egy évre jutó születések száma, így mindenképpen szükség volt már egy bölcsőde építésére. A településünkön élő, nemrég – az elmúlt 10-15 évben – beköltöző lakosok nagyrészt fiatal, többgyermekes családok, ahol az édesanyák is aktív szereplők voltak a munkaerőpiacon mielőtt gyermeket vállaltak. Bölcsődénk elsősorban azoknak az édesanyáknak –rajtuk keresztül a családjaiknak – próbál segítséget nyújtani, akik szeretnének visszamenni a munka világába és ehhez gyermekük napközbeni ellátására van szükségük. Intézményünk 0-3 éves korú gyermekek fogadását vállalja. Jelen pillanatban körülbelül 260 0-3 éves korú gyermek él Nagykovácsiban. Ennek a számnak tükrében a bölcsőde építés projekt keretén belül a tervezésnél már gondoltak a bővítés lehetőségére is, mely megvalósult pályázati és önkormányzati összefogásból. 2022 szeptemberétől már a két új csoportszobával bővített 52 férőhelyes intézményben kezdhették meg a nevelési évet a gyermekek. A férőhelyszám emelkedése lehetőséget adott, hogy ellátási szerződést kössön a fenntartó Remeteszőlős Önkormányzatával, így már az ellátási területhez tartozik Remeteszőlős is.

III. BEMUTATKOZUNK

Tárgyi feltételek

A Lenvirág bölcsődében két gondozási egység van, mely 4 csoportszobát jelent, melyek 50-53 m² –ek. Az egységekhez (2 csoport) tartozik egy-egy öltöző, egy fürdőszoba, és egy árnyékolóval ellátott nyitott terasz. A szobák berendezése korszerű, új bútorokkal berendezett, izléses. Külön sarkok vannak kialakítva a nyugodt játszás biztosítására. Négy csoportszobánk egyelőre a domináns színei a zöld és kék. A kék csoportokban (Felhő, Delfin) a minták, matricák textíliák a víz témához kapcsolódnak, míg a zöld csoportokban (Bagoly, Breki) a fák, erdő, rét motívumok a dominánsak.

A játékeszközök gondosan, életkoruknak megfelelően lettek összeválogatva, a nagymozgások fejlesztésétől a finommotorika fejlesztéséig minden eszköz megtalálható, melyek segítik a gyermekek fejlődését ebben korban.

A bölcsődei egységekre jutó egy közös, csoportszobákkal közvetlen kapcsolatos **1-fürdőszoba** van, melynek berendezése tökéletesen illeszkedik a gyermekek életkorához, és segíti a gyermekek önállóságra nevelését 4 kis wc-vel, 4 mosdóval, felnőtt kézmosóval bilimosóval és káddal.

A **gyermeköltözőkben**, mely közvetlen kapcsolatos a csoportszobákkal, illetve a fürdőszobával, minden gyermek számára saját, állandó, jellel ellátott szekrény és cipőtartó található. Az öltözőkben a szülők számára biztosítunk pelenkázási, illetve kézmosási lehetőséget is.

Az intézménynek jelenleg **melegítőkonyhája** van így a kisgyermek számára biztosított napi négyeszeri étkezést egy külső cég szállítja a bölcsődébe.

Épületünkben a fent említett helységeken kívül van még kisgyermeknevelői szoba, öltöző, teakonyha –ebédlő, raktár, iroda, mosodai helységek, illetve egy beteg elkülönítő.

Személyi feltételek

A régebbi 2 csoportban a megengedett gyermeklétszám 12-12 fő a két újabb csoportban pedig 14-14 fő melyhez a kötelezően előírt létszámfeltétel biztosítását figyelembe véve 2 kisgyermeknevelő tartozik. Ezen kívül mind a négy csoporthoz, 1-1 bölcsődei dajka tartozik, akik segítik a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők nevelő-gondozó munkáját. Az intézményben dolgozik még egy konyhai kiségitő, illetve az intézményvezető aki a bölcsődevezető. Így összesen 8 kisgyermeknevelő, 4 bölcsődei dajka, 1 konyhai kiségitő és egy bölcsődevezető látja el a napi teendőket. A takarítási munkákat 1 fő 8 órában végzi, a

karbantartási feladatokat a napi 4 órában dolgozó gondnok végzi. Ezen kívül a bölcsődeorvos segíti a munkánkat havi 8 órában.

Programunk összeállításánál fontos szempont volt, hogy szeretjük a környezetünket, ahol élünk, és ezt az érzést, kötődést szeretnénk gyermekeinkbe is átörökíteni. Olyan környezetet kívánunk biztosítani a gyermekek számára, amely leginkább sugározza az otthon melegét, ahol természetes, egyszerű, az életből adódó lehetőségek és tevékenységek által fejlődhetnek abban a csodálatos természeti környezetben, amely állandó változásaival nap, mint nap kerete életünknek. Természeti környezetünk értékeinek, kincseinek megbecsülése és óvása természetes része kell, hogy legyen életünknek, hiszen a ma gyermekei lesznek a jövő felnőttei, akiknek hozzáállása, életvitele a záloga annak, hogy megőrizhessük ezen értékeket. Ennek érdekében programunkban kiemelt szerepet kap a környezettudatos szemléletmód kialakítása, hogy gyermekeink a környezetükkel harmóniában élni tudó felnőttekké válhassanak.

A természet közelsége számos érdekes és különleges megfigyelésre adhat lehetőséget a gyermekek számára, hiszen itt kisállatokkal, madarakkal találkozhatnak, és az erdő színeinek változatosságát is megcsodálhatják. A minket körülvevő apróbb-nagyobb élőlények megismerésével, megszerettetésével szeretnénk pozitív érzelmi szálakat kialakítani környezetünk óvása, védeése érdekében. Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsőde és a család értékrendje a környezeti nevelés terén is hasonló legyen. Ennek elérésében meghatározók lehetnek a családokkal közösen szervezett programok.

A község hagyományainak megfelelően az új intézményünkben is a nyitott, családbarát légkörre törekszünk, ahol a szülők betekintést kapnak a bölcsőde mindennapi életébe. A jeles ünnepeket (farsang, Gyermeknap, óvodába menők búcsúdélutánja, Mikulás, Karácsonyváró délután stb.) a szülők részvételével tartjuk meg. Valljuk, hogy minden gyermeknek joga van az egyéni bánásmódhoz, hogy szeretettel és figyelemmel kísérve fejlődhessen. Mindennapjaink tervezésénél célunk a gyermekek vidám, nyitott, kiegyensúlyozott, játékban elmélyülő, kreatív, önbizalommal rendelkező személyiséggé érése. Jelszavunk a NYITOTTSÁG, ajtónk nyitva áll minden szülő előtt. A szülők bizalommal fordulhatnak gyermekeik nevelőihez, akik minden esetben igyekeznek hasznos és szakszerű tanáccsal ellátni a kedves szülőket, vagy szükség esetén megerősíteni őket abban, hogy gyermekeik jól fejlődnek.

A beszoktatás folyamán arra törekszünk, hogy a szülők megbizonyosodjanak arról, hogy távollétükben gyermekük biztonságos, szeretetteljes, elfogadó környezetben lesz a bölcsődében. A napirend kialakítása során figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, az egyéni igényeket, a fejlettségi szintjét, és ehhez igazítjuk szakmai

elképzeléseinket. Lehetőséget biztosítunk sok-sok, különböző tevékenységre. Elegendő időt biztosítunk a szokások kialakítására, az önállóság fejlődésére.

Ebben a korban a játék a legfontosabb, ezért derűs, minden gyermek számára szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkör kialakítására törekszünk. A beszéd- és szókincsfejlesztés mondóka, vers, ének, báb, mese, beszélgetés alkalmával történik. Rajzolás, festés, gyurmázás, ragasztás, fűzés és egyéb kézműves tevékenység szolgálja a vizuális nevelést, nyújtja az alkotás örömét. Nevelési alapelveink közé tartozik az egyéni bánásmód és az állandóság biztosítása, az önállóság és aktivitás segítése. Nevelésünket gyermekközpontú szemlélet, segítő magatartás jellemzi. A gyermekközpontúság számunkra azt jelenti, hogy mi alkalmazkodunk a gyermek igényeihez, és az ő kívánalmait igyekszünk kielégíteni. Arra törekszünk, hogy a családokkal együttműködve, együtt neveljük a gyermekeket a rendszeresség, fokozatosság és pozitív nevelési módszerek alkalmazásával.

Bölcsődénkben változatos, színes játékkészlet segíti az önálló, szabad játékot, a gyermekek aktivitásának, kreativitásának kibontakozását. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek korának megfelelő önállósodásra, a helyes higiénés szokások, viselkedési szabályok elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére. Fontosnak tartjuk a korszerű étkeztetést, a helyes táplálkozási szokások kialakítását, az életkornak megfelelő tápanyagszükséglet kielégítését. A bölcsődei élelmezés során a korszerű csecsemő kisgyermek táplálási elveket vesszük figyelembe, úgy, hogy a táplálék mennyiségileg és minőségileg helyes összetételű legyen.

Családbarát, támogató intézményként biztosítani szeretnénk a gyermekek életkorának, fejlettségének, egyéni szükségleteinek megfelelő érzelmi, értelmi, mozgásfejlődését, és biztonságos környezetet, lehetőséget adni új tapasztalatok gyűjtésére, kísérletezésére, felfedezésére, más gyermekekkel való kapcsolatteremtésre, örömteli játéokra.

Hítvallásunk a gyermeknevelésről:

- A gyermeknevelésben elsődleges és meghatározó a családi nevelés, a bölcsőde kiegészítő, segítő szerepet vállal, együttműködik a családokkal.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek jogait, az alapvető szabadságjogokat.
- Elfogadjuk és megbecsüljük a kisgyermek személyiségét.
- Tiszteljük a másságot.
- Elismerjük, hogy különleges védelem illet meg minden kisgyermeket.
- A gondozást-nevelést egységnek tekintjük.
- Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi környezet állandóságát.

- Bánásmódunkkal, a gondozás-nevelés módszereivel igazodunk a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez.
- Bátorító neveléssel, gyermekközpontú szemlélettel segítjük a személyiség kibontakozását, egészséges fejlődését.
- Környezettudatos magatartás kialakításával a természettel együtt élni tudó és szerető készségek, képességek, kompetenciák megalapozását segítjük.

Mit nyújtunk a gyermekeknek?

- Egészséges és biztonságos környezetet.
- "Saját" kisgyermeknevelőt.
- Szakszerű és szeretetteljes gondozást-nevelést.
- A helyes higiénés szokások és viselkedési szabályok elsajátítását.
- Jól szervezett, rugalmas folyamatos napirendet.
- Sokféle játéklehetőséget, önálló és szabad játékot, együtt játszást a társakkal: szobában, játszóudvaron.
- Életkornak megfelelő, változatos játékeszközöket, fejlesztő-játékokat.
- Zene- és mesehallgatást, bábozást.
- Firkálási, rajzolási lehetőségeket, gyurmázást, festést.
- Játékos tornát, a nagymozgás fejlődését.
- A személyiség, a kreativitás kibontakozását.
- A koruknak megfelelő tanulási lehetőségeket, a megismerő-folyamatok fejlődését.
- Azonos korú gyermekek megismerését, együtt-játszást.
- Levegőzést, játékot a szabadban.
- Napi négyzseri étkezést, korszerű és az életkornak megfelelő táplálkozást, gondosan összeállított étrendet.
- A különleges táplálkozási igények kielégítését diétás étkeztetéssel.
- Rendszeres gyermekorvosi felügyeletet.
- Megismertetjük és megszerettetjük a természeti értékeinket.
- Környezetbarát életmód kialakítása

Gondoskodásunk eredménye, hogy 3 éves korára, az óvodai felvételig a legtöbb kisgyermek:

- Nyitott, befogadó az új környezet iránt, szívesen barátkozik, játszik együtt társaival.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket.

- Ismeri a csoportban kialakult szokásokat, szabályokat, ezekhez nehézségek nélkül alkalmazkodik.
- Önállóan étkezik, kis segítséggel önállóan tisztálkodik, öltözködik, a játékait helyre rakja, szobatisztává válik.
- Jól érthetően beszél, gazdag a szókincse, megérti az egyszerű magyarázatokat, az összefüggéseket.
- Természeti környezetükben felfedezi a szépséget, észreveszi a problémákat. Megtanulja a természetben kirándulók viselkedési normáit.

Mit nyújtunk a szülőknek?

Munkánk során fontosnak tekintjük, hogy együttműködő, harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki a családokkal, segítsük egymást a gyermek nevelésében. Ennek teljesüléséhez kínáljuk az alábbi lehetőségeket:

- A szülők és a gyermekek ismerkedhetnek a bölcsődével, még a felvétel előtt.
- Kisgyermeknevelőink családlátogatást végeznek, lehetőleg a beszoktatás kezdete előtt látogatják meg otthonában a kisgyermeket.
- Szülővel történő fokozatos beszoktatással segítjük a gyermekek alkalmazkodását az új környezethez.
- A szülők és a kisgyermeknevelők a reggeli érkezés és a délutáni hazaadás alkalmával tájékoztatják egymást a gyermekkel kapcsolatos fontos eseményekről, a változásokról.
- A „saját” kisgyermeknevelők írásban is tájékoztatást nyújtanak a családok számára a gyermek fejlődéséről, a változásokról.
- A szülők igényük szerint kezdeményezhetnek beszélgetést a „saját” kisgyermeknevelővel, vagy más bölcsődei szakemberekkel.
- Nyílt napokat tartunk a bölcsődében, minden érdeklődő számára.
- Hagyományainknak megfelelően a jeles napokat, ünnepeket a szülőkkel együtt tartjuk a csoportban.
- Családi programok szervezésével a természet- és környezetbarát életmódot népszerűsítjük.

Gyermekeink napirendje

7.00 - 8.30 Érkezés a bölcsődébe, igény szerint pihenés, játék a csoportszobában.

8.30 - 8.45 Reggelizés.

8.45 – 10.00 Játék a szobában vagy az udvaron

10.00 – 10.10 Tízórai

10.10 –11.00 Játék a szobában, vagy az udvaron

11.00 -11.30 Fürdőszobai gondozás gondozási sorrendben, készülődés az ebédhez

11.30 -12.00 Ebéd

12.00 -14.30 Alvás, pihenés

14.30 -15.00 Fürdőszobai gondozás ébredési sorrendben

15.00-15.30 Uzsonna

15.30 -17.00 Játék a szobában vagy a teraszon, távozás a bölcsődéből

IV. ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELENEK MÓDJA

1. AZ ELLÁTÁSRA JOGOSULTAK KÖRE

1.1. A Lenvirág Bölcsőde Nagykovácsi Nagyközség közigazgatási területén illetve Remeteszőlős területén lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezőknek 20 hetestől 3 éves korig biztosítja a kisgyermek ellátását.

1.2. A bölcsőde igény szerint sajátos nevelési igényű kisgyermek bölcsődei szolgáltatás igénybevételét is lehetővé teszi.

2. A BÖLCSŐDÉBE VALÓ JELENTKEZÉS, FELVÉTEL

A bölcsődébe való jelentkezés folyamatának rendje

A bölcsődébe jelentkező gyermekek fogadása egész évben - amennyiben a férőhelyek száma lehetővé teszi - folyamatosan történik.

A szülő vagy törvényes képviselő gyermeke bölcsődei felvételét az adott évre, valamint a következő nevelési évre kérheti. A felvételi kérelem formanyomtatványát (1.számú melléklet) az előre meghirdetett beiratkozási héten behozza az intézményvezetőhöz vagy személyesen ott tölti ki.

3. A FELVÉTELI ELJÁRÁS ELBÍRÁLÁS SZABÁLYAI

A bölcsődei felvétel elbírálásának szempontjai az 1997. évi XXXI. tv. ide vonatkozó paragrafusai az iránymutatók:

41. § (1)²⁷⁶ A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

(2)²⁷⁷ A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a)²⁷⁸ akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b)²⁷⁹ akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

42/A. §²⁸⁶ A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A további felvételt egyéni elbírálással a Felvételi Bizottság állapítja meg, melynek tagjai: az intézményvezető, egy védőnő és az Humánpolitikai Bizottság egy delegált tagja.

4. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELENEK MÓDJA

4.1. A bölcsődébe a felvétel a szülő (törvényes képviselő) kérelmére történik.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

a körzeti védőnő,

a házi gyermekorvos- vagy a háziorvos,

a szociális, illetve a családgondozó,

a gyermekjóléti szolgálat,

a gyámhivatal is kezdeményezheti. [15/1998. (IV.30.) NM rendelet 36.§. (3) bekezdés]

4.2. Bölcsődei felvételi kérelemhez kötelezően csatolandó iratok mindkét szülő részéről:

1. munkáltatói igazolás (30 napnál nem régebbi)
2. jövedelemigazolás
3. a gyermek- és a szülők/törvényes képviselők eredeti lakcímet igazoló érvényes hatósági igazolványa,
4. a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonata, TAJ kártyája,
5. rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén az erről szóló határozatot.

A kérelemhez csatolandó hivatalos dokumentumokról az intézmény vezetője jogosult fénymásolatot készíteni és azt a felvételi eljárás során felhasználni.

4.3. Felvételtől való döntés

A felvételtől a csatolt igazolások alapján, a Felvételi Bizottság 30 napon belül dönt. A döntésről az intézményvezető írásban értesíti a szülőt (törvényes képviselőt).

Amennyiben a felvételi kérelmet - férőhelyhiány miatt - nem lehet teljesíteni, úgy az intézményvezető felhívja a szülő figyelmét arra, hogy a gyermeke jelentkezési lapja "várólistára" kerül, és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról a szülőt haladéktalanul értesíti. Ebben az esetben a szülőnek újból be kell nyújtania a 30 napnál nem régebbi munkáltatói- és jövedelemigazolást.

Amennyiben a kérelmező a felvételi kérelmet elutasító döntést vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül fellebbezéssel élhet. A fellebbezési kérelmeket az önkormányzat Humánpolitikai Bizottsága bírálja el.

4.4. Megállapodás kötése

Minden bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a szülővel (törvényes képviselővel) megállapodást köt az:

- ellátás várható időtartamáról,
- a fizetendő étkezési térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról,
- a fizetendő személyi gondozási díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról,

- a szolgáltatások formájáról, módjáról.

5. AZ ELLÁTÁS MEGSZŰNÉSE

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- jogosultsági feltételek megszűnésével,
- szülő vagy törvényes képviselő kérelmére,
- ha a szülő a gyermek 30 napon túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni,
- a bölcsődeorvos szakvéleménye alapján meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara miatt veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

V. AZ INTÉZMÉNY MINŐSÉGPOLITIKÁJA, HITVALLÁSA

Intézményünk minőségpolitikája

Intézményünk elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységében, hogy partneri igényeit minél szélesebb körben igyekszik kielégíteni, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő kihívásokhoz. Elsősorban a kisgyermekek igényeit tartjuk szem előtt, az ő érdekeiket kívánjuk szolgálni. Minőségpolitikánk megvalósításával az intézményi gondozó, illetve nevelőmunka stabilitását, kiegyensúlyozottságát és színvonalasságát szeretnénk elérni. Intézményünk kinyilvánítja, hogy szolgáltatásaink minőségének fejlesztése minden dolgozó személyes felelőssége. Minőségpolitikánk a folyamatos fejlesztés elkötelezettségét kell, hogy hordozza magában.

Intézményünk hitvallása

A 0-3 éves korosztály nevelésének gondozásának minősége rendkívül meghatározó, hiszen az egészséget, a jólétet, az együttműködés képességét, a szociális készségeket és vágyat mind-mind ezek az élmények befolyásolják. Ebben az időszakban a szellemi, érzelmi és szociális készségek kibontakoztatása a legfontosabb feladat, melyhez egy holisztikus szemléletű, a gyermek szükségleteire és jogain alapuló integrált, a szülőket és a társszakmákat bevonó programra van szükség. Hisszük, hogy minden gyermek egyedi, megismételhetetlen szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve, megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, melynek segítségével

sokoldalú harmonikus személyiség válhat belőle. Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

VI. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK

Bölcsődénk vállalja az egészséges csoportba integrálható sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását teljes integráció keretein belül, maximum 10 fős csoportban.

Valljuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeknek az ép gyermekekkel együttes, integrált nevelése a személyiségfejlesztés folyamatában jelentős. Csak egy világ létezik, nincs külön világ a sérült és az egészséges emberek számára. Egy ember, egy adott csoport humanitásának mércéje, hogy mennyire képes befogadni a sérült személyt abba a világba, amelyben valamennyien élünk.

A sajátos nevelési igényű gyermeket nem tekintjük betegnek, csak más szükségletekkel rendelkezőnek, amely szükségletek kielégítésére fel kell készülnünk.

Intézményünkben két bölcsődei egység van, így speciális csoport szervezésének feltételei nem adottak, ezért egészséges csoportba integráltan neveljük-gondozzuk a sajátos nevelési igényű gyermekeket.

Feladatunk a gyermekekkel kapcsolatban:

- A fejlődés figyelemmel kísérése, rögzítése, a bölcsőde orvosával a tapasztalatok megbeszélése. Szükség esetén a szülő tapintatos tájékoztatása, szakvizsgálatra javaslat.
- A kisgyermeknevelők továbbképzése tervezésénél a speciális nevelési igényű gyermekek ellátásával és fejlesztésével kapcsolatos továbbképzési lehetőségek keresése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek egy része a szakértői bizottság javaslata alapján kerül intézményünkbe, másik része spontán integrációval, mikor a gondozás-nevelés során vesszük észre, hogy fejlődése eltér az átlagostól.

VII. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS CÉLJA:

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi / etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A *hátrányos helyzetű*, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve. A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése. A csoportban gondozható, nevelhető *sajátos nevelési igényű* gyermekek esetében pedig minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

A bölcsőde funkciói:

*gyermekjóléti

*szociális, egészségügyi, egészségnevelési, nevelési, családtámogató

*gyermekvédelmi

*preventív, jelző

A **bölcsődei** ellátás keretében a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének, igényének megfelelően biztosítjuk a nevelés-gondozás feltételeit, így különösen:

- a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő textíliát, bútort, búrort,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban tartózkodás és alvás feltételeit,
- az egyéni bánásmódot,
- az étkezést, valamint szakszerű nevelést-, gondozást és egészségügyi ellátást, figyelembe véve az egészséges életmódra nevelés fontosságát.

VIII. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FELADATA

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával 20 hetes-3 éves egészséges és a 20 hetes-6 éves sajátos nevelésű igényű gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekszünk. A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan, pozitív légkörben vehessen részt a gondozási helyzetekben. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelő gyermeknek adott jelzései, kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmódra nevelésre, elsődlegesen a prevencióra (egészséges táplálkozás, higiénés szokások kialakítása, mozgásban gazdag játéktevékenység, szabad levegőn játszás, szabad levegőn alvás (udvaron, teraszon) stb.

- **A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése**
A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.
- **Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása**
A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő

változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb. Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese- vagy alkotóterápiás szoba.

- **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése**

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermekes beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

- **A megismerési folyamatok fejlődésének segítése**

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismereteket nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A

kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

IX. BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK-GONDOZÁSUNK ALAPELVEI

- **A család rendszerszemléletű megközelítése**

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- **A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása**

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

- **A családi nevelés elsődleges tisztelete**

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

- **A kisgyermeki személyiség tisztelete**

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti

meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

- **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe**

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

- **A biztonság és a stabilitás megteremtése**

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

- **Fokozatosság megvalósítása**

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

- **Egyéni bánásmód érvényesítése**

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

- **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

- **A gyermeki kompetenciakészítés támogatása**

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

X. A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek megfelelő fejlődését.

A családi és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segítik a gyermek nevelésében.

A korrekt partneri együttműködés feltétele az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos kommunikáció.

A bölcsőde nyitott minden érdeklődő számára függetlenül attól, hogy jelenlegi illetve jövőbeli gyermekről van szó. Az idejáró gyermekek szülei bármikor bejöhetnek és megnézhetik, hogy mi is történik intézményünkben, milyen ellátást kapnak gyermekei.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája:

- Egyéni kapcsolattartási formák: beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, üzenő füzet, családlátogatás, fogadóóra.
- Csoportos kapcsolattartási formák: szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok, stb. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni közülük.

Családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőknek otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerítünk sort. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket,

akikre gyermekét bízta. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenek felett tiszteletben tartjuk (a családlátogatás előli elzárkózást is). A kisgyermeknevelő:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

Fogadóóra

A vezetőnő és a kisgyermeknevelők előre megbeszélte időpontban, illetve szükség szerint bármikor állnak a szülők rendelkezésére.

Csoportos szülői értekezletek

Egy évben két alkalommal rendezett, aktuális eseményekről, programokról, közös feladatokról való tájékoztatás, eszmecsere.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülőkből felmerülő aktuális kérdések (pl. szobatisztaság, alvás, agresszió, étkezés, óvodai beíratás, betegségmegelőzés, elvárások) körbejárása, megbeszélése. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésszereplő bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait.

Közös programok tervezése

A partneri kapcsolat erősítése érdekében a szülők is részt vehetnek programjainkon (pl. játszótér, farsang, karácsony, gyermeknap, kerti mulatság stb.) A szervezett programok a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése és a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtájuk lehet, pl.: előadás, beszélgetés neves szakemberrel a családokat érintő, szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és adott esetben vásárlási lehetőséggel egybekötve, vagy klub-jellegű családi programok ünnepekhez kapcsolódóan vagy alkalomtól függetlenül bizonyos, kiszámítható rendszerességgel (pl. adventi készülődés, nyári strandolás,

baba-mama torna). Ezek a közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy az apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlyesés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változások, alvászavar, stb.).

A beszoktatás sikerességének feltételei:

- A kisgyermeknevelő konkrét helyzetekben, annak sajátosságaihoz igazodva rugalmasan tudja alkalmazni a módszert.
- A szülők felé hitelesen képviselje a módszer előnyeit a gyermek szempontjából.
- A beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább két hét. - A kisgyermeknevelő a szülőtől fokozatosan vegye át a gyermek ellátását.
- A gyermek bölcsődei életének kialakításánál a szakmai elvek megszabta kereteken belül figyelembe kell venni az otthoni szokásokat.

„Saját gondozónő”-rendszer

A „saját gondozónő”-rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (5-6 gyermek) tartozik egy gondozónőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat. A „saját gondozónő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a gondozónője (felmenőrendszer). Az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét gondozónő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A „saját gondozónő”-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” gondozónő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. Csoportonként 12 fő. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei csoportban (speciális csoportban vagy integráltan / inkluzívan) történő gondozása, nevelése, fejlesztése 2 egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámhatárok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függenek. A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. Szakmailag támogathatóbb az életkor szerinti homogén csoport: részint azért, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése még homogén csoportban sem könnyű feladat, részint azért, mert a vegyes korcsoport előnyei (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő) a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos nevelés-gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozónő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele.

A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendje alapján készül el.

XI. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATAI MÁS INTÉZMÉNYEKKEL

A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

Minden intézménynek törekedni kell arra, hogy minél több bölcsődével kapcsolatban legyen, szakmailag segítség egymást. Mi is törekszünk minél jobb kapcsolatot ápolni a környező települések bölcsődéivel.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válhat. Ennek érdekében folyamatosan egyeztetjük nevelési elveinket, közös programokat szervezünk a Nagykovácsi Kispaták Óvodával. (intézménylátogatások, kirándulások, ünnepségek).

Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek / kerülhetnek (többek között: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság).

A bölcsődék és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz történő igazodást segítheti.

XII. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

- **Tanulás**

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkori tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat. A beszéd a kisgyermekkori tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

- **Gondozás**

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárási vágy. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

- **Játék**

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a

játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

- **Mozgás**

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

- **Mondóka, ének**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játék helyzetekben

átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömlélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

- **Vers, mese**

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

- **Alkotó tevékenységek**

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

- **Egyéb tevékenységek**

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglócsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére

- **Ünnepeink**

Az ünnepek rendkívül fontosak minden ember életében, a kisgyermek életében különös jelentőségük van. Az ünnepek szorosabbá fűzik a Családok, Rokonok összetartozását. A családon belül erősítik a szeretet érzését, az együttlét örömét. Ünnepeink szervezésekor, figyelembe vesszük, hogy ezek elsősorban családi ünnepek. Az a célunk, hogy az igazi ünneplés, az igazi nagy öröm otthonukban, családi körben érje a gyermekeket. Felkészítjük őket az ünneplésre. Ünnepe előtti időszakban a kisgyermeknevelők gyakrabban szerepeltetik az ünnepek hangulatát idéző játékokat, játékhelyzeteket, verseket, mondókákat, meséket, énekeket. Feldíszítik a szobákat az ünnepre utaló saját kezűleg, illetve a gyermekekkel együtt készített dekorációkkal. A kisgyermeknevelők maguk készítette apró ajándékokkal kedveskednek a gyermekeknek. Anyák napjára a gyermekek készítenek kedves kis ajándékot a nevelőik segítségével az édesanyáknak.

Ünnepeink:

- A Mikulás ajándékokat csen a gyermekek szekrényébe
- Karácsony előtt a gyerekekkel délelőtt süteményt készítünk, meghitt karácsonyi hangulatot teremtünk
- Farsang alkalmával a gyermekek és a kisgyermeknevelők is jelmezbe bújnak, egész napos a multság, zene-bona, tánc, tél elkergetése
- Húsvétra húsvéti ajándékokat készítünk a gyerekekkel
- Anyák napján az édesanyáknak gondoskodunk meglepetésről
- Ballagási családi délutánunkon amely egyben évzáró is, egész délutános kerti multságot szervezünk a szülők bevonásával, amely során különböző programok segítségével tesszük feledhetlenné a napot.

Ünnepeink többségének a Szülők, Nagyszülők, Testvérek is részesei lehetnek.

XIII. AZ IGÉNYLŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

Az intézmény különösen nagy gondot fordít a gyermekek jogainak sérthetlenségére, a szülők, törvényes képviselők és bölcsődei dolgozók állampolgári és alkotmányos jogaira.

A gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény II. fejezetében pontos leírás található a gyermekek jogiról, a szülők jogairól és kötelességeiről.

A gyermeki és szülői jogok és kötelességek

A gyermeknek joga van, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének
- kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön, a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére
- káros szerek ellen védelemben részesüljön, emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön, a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől,
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban (a javaslatnak illeszkednie kell a jogszabályi feltételekhez és a szakmai módszertanhoz)
- megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

E törvényi hivatkozás (1997. XXXI. törvény 35.§) alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény Érdekképviselői Fórumot működtet.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény közalkalmazotti körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a Gyvt. 15. § kizáró tényezője. A dolgozók munkahelyi etikáját a Szociális Munka Etikai Kódexe fogalmazza meg.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei alapellátásban vagy az alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekeit. Az intézményben dolgozó személyek esetében a munkáltató biztosítja, hogy az itt dolgozók a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartja emberi méltóságukat és személyiségi jogait, munkájukat elismeri, valamint megfelelő munkavégzési körülményeket biztosít számukra.

XIV. A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE

- Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel.
- Már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is.

- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára.
- Környezete iránt nyitott, érdeklőd minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben.
- Gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel.
- A gyermekek többsége szobatiszta.
- Képesek természeti környezetünkben felfedezni a szépséget. Megtanulják a természetben kirándulók viselkedési normáit.

XV. GYERMEKVÉDELEM

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról az 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. A bölcsőde vezetőjének, és a kisgyermeknevelőknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban.

A bölcsődevezető feladatai:

- gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása
- szociális feladatok feltételeinek biztosítása
- prevenciós megoldások és javaslatok kidolgozása
- egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban és a nevelésben
- együttműködés a Nagykovácsiban működő Családsegítő-és Gyermejjóléti Szolgálattal és szakemberekkel, jó szakmai kapcsolatot tart a védőnővel, nevelési tanácsadóval
- humánus segítő ajánlások kidolgozása
- veszélyeztetettség esetén a jelzőrendszer működtetése
- családlátogatás, a beszoktatás megszervezése
- a család élet és szociális körülményeinek megismerése, felmérése, együtt érző, gyorsan cselekvő, segítőkészség,
- harmonikus együttműködés a szülőkkel a gyermekek érdekében, segítő rendszerek felkínálása,
- jó házi rend, amely magába foglalja a szülők jogait és kötelezettségeit, és a gyermek jogait
- a szülői érdekképviselet működtetése

- a veszélyeztettséget előidéző okok feltárása jelzés a Gyermekjóléti Központ felé, dokumentálása,
- külső - belső védelem összehangolása
- gyermek - szülő tisztelet tapintat
- évente beszámolni a gyermekvédelemről

A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők gyermekvédelmi feladatai.

- családlátogatások, családokkal való együttműködés
- szülővel történő fokozatos beszoktatás
- házirend, szülői és gyermeki jogok ismertetése
- nyílt nap lehetősége, szülők látogatása
- szülői érdekképviselőt működtetése
- tanácsadás a rászoruló szülők részére

XVI. ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

A bölcsőde az alapellátás prioritása mellett a helyi igényekhez igazodva családtámogató szolgáltatásokat szervezhet, ill. más szolgáltató felkérésére szakmai segítőként közreműködhet azok megvalósításában.

Ezeket a szolgáltatásokat a bölcsődei ellátásban részesülő és nem részesülő gyermekeknek és családjaiknak többletként (a megállapodás szerint rögzített külön díjazás fejében) biztosíthatja a bölcsőde:

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltsága, képzésben való részvételének idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető a normál bölcsődei csoport üres férőhelyeire, külön térítési díj ellenében. A térítési díj összegét Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) rendeletében határozza meg. Az időszakos gyermekfelügyelet: 8-12 óráig tart a gyermek a bölcsődében ebédel, utána megy haza. Heti maximum három alkalommal vehető igénybe. Az időszakos

gyermekfelügyelet keretein belül történő nevelés-gondozás céljai, alapelvei, feladati azonosak a bölcsődei alapellátásával.

Játszócsoport

Biztonságos és családi környezet, első lépések a külvilág és a társak felé - így foglalható össze a játszócsoport lényege, havonta egy szombat délelőtt 9-től 11 óráig várjuk az édesanyákat, édesapákat gyermekeikkel együtt közös játékokra és ismerkedésre., mely térítési díjának összegét a Képviselő- testület rendeletében határozza meg.

Baba-mama klub

3 éves kor alatti otthon lévő babáknak és szüleik részére szervezzük majd a Baba-mama Klubot, melyre a Védőnői Szolgálat új épületében lesz majd lehetőség. Havonta egy szombat délelőtt találkozunk. Ilyenkor alkalom nyílik a közös játékokra, beszélgetésre, szakemberekkel való találkozásra. Igyekszünk segítséget nyújtani a gyermeknevelésben felmerülő problémák és nehézségek megoldásában.

Valamennyi szolgáltatási forma esetében lehetőség szerint törekszünk a bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramjában rögzített szakmai elvekhez való igazodásra.

A személyi és tárgyi feltételek kialakításánál a kisgyermeknevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, valamint az egyes szolgáltatások speciális igényeit egyidejűleg vesszük figyelembe. A szolgáltatásokat a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe. A szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve a Gyermekek egészségügyi kiskönyvet.

A helyi igények alapján szerveződő szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítjük. A bölcsődés gyermekek és családjaik számára nyújtott szolgáltatások esetében kiemelten fontos az alapellátás keretében nyújtottak és a szolgáltatás során nyújtottak pontos körülhatárolása.

XVII. DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontjaink: a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek, és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel vagyunk a kisgyermekek fokozott biztonságigényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetéséhez a szülők hozzájárulását kérjük, a rögzítetteket kérésükre megmutatjuk. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legteljesebb mértékben figyelembe vesszük.

Bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok

• Dolgozókról:

- „Egészségügyi Nyilatkozat es vizsgálati adatok” (C. 3151-2/A).
- Beutalás munkakori alkalmassági vizsgálatra (A. 3510-217).

• Ellátottakról:

- Felvételi könyv (SZ.NY.3354-10 r.m.sz.ny.)
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről a 1997. évi XXXI Tv. 32. § (4).
- Szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről a 1997. évi XXXI. Tv.33. § (2)
- Havi statisztika – Bölcsődei jelentés havonta: felvett gyerekek... %, gondozott gyerekek... %.

- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklete – A térítési díj –fizetés dokumentálása a...évben; 2. számú melléklete – Az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen vagy távollétének dokumentálása; 4. számú melléklet – a gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása; 5. számú melléklet – Jövedelemnyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához
- Gyvt. 139 §. (1) bekezdése alapján, nyilvántartás a személyes gondoskodásban részesülő személyekről
- Hatósági bizonyítvány, illetve igazolás, határozat a 3 vagy több gyerekes, illetve tartósan beteg gyereket nevelő családok étkezési térítési díj kedvezményéhez.
- Ingyenes étkezés – önkormányzat határozata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultságáról.
- Kérelem étkezési támogatáshoz – helyi önkormányzat határozata.
- KSH Bölcsődei Kérdőív, illetve az online adatszolgáltatás a KSH rendszerben.
- Heti étrend
- Fertőző betegségekről történő kimutatás.
- Tetvességi nyilvántartás – a „Johan Bela” Országos Epidemiológiai Központ Módszertani levele alapján.
- Költségvetés
- Szakmai Program készítése.
- Elkészíti a SzMSz-t, kötelező mellékleteit, függelégeit, valamint az intézmény Belső Szabályzatait.
- Dolgozók szabadságának nyilvántartása (B. 18-50 r.sz.).
- Dolgozók jelenléti kimutatása.
- Személyi anyagok vezetése.
- Dolgozó nyilatkozata arról, hogy nem folyik ellene gyermekbántalmazás miatt eljárás gyermekvédelmi törvény 15. § (8).
- Dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása.
- Élelmezés egészségügyi minimum tanfolyamok nyilvántartása.
- Kis- és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár).
- Munkavédelmi napló vezetése.
- Éves munkaterv, munkatervi beszámolók készítése.
- Szabályzatok készítése és felülvizsgálata.
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény.

Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok

- Csoportnapló naponta.
- A gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás (33762-1 C.SZ.NY. 3354-1 r.sz.) vagy a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. számú melléklete.
- Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap (C.3354-6/a.r.sz.ny.r.) a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve
- családlátogatásról feljegyzés,
- percentil tábla (fi u 3341-46/b, lány 3341-45).
- Üzenő füzet
- Fejlődési napló

XVIII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS (a vezető részéről)

A bölcsődevezető belsőellenőrzési feladatai:

A bölcsődevezető a gazdasági, szakmai irányítás mellett a bölcsőde ellenőrzését is ellátja.

Rendszeres megfigyeléseivel képet kap a kisgyermeknevelők szakmai színvonaláról. Egyéni beszélgetések során értékeli, elemzi munkájukat. Megfigyeléseikhez ellenőrzési tervet készít, a látottakról emlékeztetőt ír, melyről beszámol.

Ellenőrzés szempontjai:

1. Ellenőrzés módszerei: megbeszélések, megfigyelések
2. Minimum feltételek biztosítása: személyi, tárgyi, anyagi, pénzügyi, működési
3. Minőségi gondozás - nevelés a bölcsődében
 - családlátogatás
 - szülővel történő fokozatos beszoktatás
 - napirend, házirend, kisgyermeknevelői munkarend, csoportelosztás
 - gondozási műveletek
 - gondozás - nevelés egysége
 - kisgyermeknevelők tevékenysége
 - levegőztetés, udvari élet
 - gyermekekről vezetett dokumentáció

4. Gyermekek játéka, mozgásos és fejlesztő játékeszközök, feltételek
5. Ének - zenei nevelés
6. Előkészítés az óvodába lépésre
7. Szülői értekezletek, szülőcsoportos megbeszélések, nyílt nap lehetősége, ünnepekre való felkészülés
8. Gyermek felvétele, nyilvántartási rendszerek
9. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása a bölcsődében
10. Gyermekvédelem
11. Egészségügyi és higiénés ellátás a bölcsődében
12. Minőségi élelmezés
13. Tiszta, szennyes ruha kezelése, mosása
14. Takarítási feladatok
15. Bölcsődei dokumentáció, szabályzók

Az ellenőrzés fajtái:

- tervszerű, ellenőrzési szempontok alapján
- alkalmoszerű ellenőrzés

Célja: A problémák feltárása, megoldása, az eredményesség mérése

Az ellenőrzési módszerek: megbeszélések, megfigyelések

Megbeszélések: A megbeszélések során ki kell térni a szervezési kérdésekre, a munkaerő ellátottságra, a szakmai színvonalra, a gondozás - nevelés minőségére, a vezetők és a kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációra.

Megfigyelések: Egyszeri megfigyelések észrevételeit jegyzőkönyvezni kell, át kell beszélni. Tanácsokat kell adni a hibák kijavítására. Utóellenőrzés során meggyőződni a problémák megoldásáról, a hibák kijavításáról.

A szakmai ellenőrzésről jegyzőkönyv készül, a jegyzőkönyv egy példányát megkapja az ellenőrzött személy is.

Ellenőrzés - minőség-ellenőrzés

Az ellenőrzés funkciót a korábbiakhoz képest át kell értékelni. Az ellenőrzés vizsgálat, a minőségi - és mennyiségi adatok egybevetése az előírt követelmények szempontjából. Mi magunknak is meg kell tanulnunk, át kell gondolnunk saját munkánk kritikus megítélését, okulni saját hibáinkból, előre mozdítani a minőségi szakmai munka javítását.

Ellenőrzési szintek:

A jó ellenőrzéshez biztosítani kell a jó szakembert. Nagyon fontos a szakértés szükséglete, megerősítése, amely több szinten zajlik.

1. Ágazati szint (Minisztérium)
2. Regionális szint (Pest Megyei Kormányhivatal – Gyámügyi és Igazgatási Főosztály és Pest Megyei Kormányhivatal – Érdi Járási Hivatal)
3. Szakmai szint (Magyar Bölcsődék Egyesülete)
4. Fenntartói szint (Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata)
5. Intézményi szint

A minőségellenőrzéshez szükséges:

- a bölcsőde belső szakmai, szervezeti működésének összerendezettsége
- dokumentációs rendszer

XIX. TÁJÉKOZTATÁS MÓDJA

A Lenvirág Bölcsőde szolgáltatásairól az érdeklődők az alábbi módon tájékozódhatnak:

- Nagykovácsi honlapja www.nagykovacsi.hu
- Lenvirág Bölcsőde honlapja www.nagykovacsibolcsode.hu
- az intézményvezetővel személyesen vagy telefonon

A szakmai program a bölcsődei részlegben elérhető a szülők számára. A felvételt követő első szülői értekezleten a bölcsődei részlegvezető ismerteti a szülőkkel. A szakmai programhoz kapcsolódó tevékenységek tervezete megtekinthető a részlegekben elhelyezett faliújságokon. A szolgáltatás igénybe vételének lehetőségeiről a szülők tájékozódhatnak a bölcsőde honlapján

a házi gyermekorvosi rendelőben, a védőnői fogadó órákon, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatnál. A felvételi kérelem leadásakor a szülők tájékoztatást kapnak írásban (házirend) és szóban. A tájékoztatás tartalmazza az ellátás tartalmát és feltételeit; az intézmény által vezetett és az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartásokat, valamint az azokba történő betekintés módját; a család és a bölcsőde kapcsolattartásának formáit; a házirendet; a panaszjog gyakorlásának módját, jogokat és az érdekképviselő működését, a fizetendő térítési díjról hozott képviselő-testületi határozatot. A tájékoztatás és a felvételi kérelem leadása után az intézményvezető dönt az adott gyermek felvételéről. Amennyiben a gyermek felvételt nyert, akkor a szülő vagy törvényes képviselő megállapodást köt az intézménnyel, melyben nyilatkozik, hogy az általa megadott adatok a valóságnak megfelelnek és ha abban változás áll be, köteles mihamarabb jelezni. A megállapodás megkötésekor a szülő nyilatkozik még a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről (Gyvt. 33§).

XX. SZAKDOLGOZÓK TOVÁBBKÉPZÉSE

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres melynek szervezése a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik. A személyes gondoskodást nyújtó intézmény vezetője éves továbbképzési tervet köteles készíteni. A továbbképzési terv tartalmazza a tárgyévben továbbképzésen résztvevők és a jogszabály által szakvizsgára kötelezettek, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 04.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

XXI. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet - házirend
2. számú melléklet – megállapodás minta
3. számú melléklet - SzMSz

XXII. ZÁRSZÓ

Célunk a szakmai programunk megvalósításával:

- az ellátottak egyéni szükségleteinek biztosítása,
- az egészséges életmód alakításának segítése,
- a természet szeretetének kialakítása,
- a hagyományörzés megteremtése.

Hisszük, hogy a szakmai program megvalósításával boldog gyermekkort, egészséges testi, lelki és szociális fejlődést biztosítunk a nagykovácsi lakosság gyermekeinek, és a bölcsődei kor végére érett, óvodai élet megkezdésére alkalmas kisgyermeket nevelünk.

A fenntartói legitimáció után a program életbe lép.

Aktualizálása folyamatos, felülvizsgálata 3 évenként esedékes.

Kelt: Nagykovácsi, 2023.10.02

.....
István Ágnes
intézményvezető

